

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 24/2017
25.05.2017. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судије др Драгише Б. Слијепчевића, као председника већа, судије Бранка Станића и судије Гордане Ајншпилер Поповић, као чланова већа, у правној ствари тужиоца „АА“ из ...-..., кога заступа пуномоћник Војин Ивановић, адвокат из ..., против туженог ББ (ранији назив „ВВ“) из ..., ... број ..., кога заступа пуномоћник Рајко Игњачевић, адвокат из ..., ради утврђења, вредност предмета спора 12.862.500,00 еура, одлучујући о ревизији тужиоца која је изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж број 7340/14 од 29.10.2014. године, донео је у седници већа одржаној дана 25.05.2017. године следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против става I изреке пресуде Привредног апелационог суда Пж број 7340/14 од 29.10.2014. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, као неоснован.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П бр. 4523/14 од 10.07.2014. године, у ставу 1. изреке, одбијен је предлог туженог да суд обавезе тужиоца да обезбеди парничне трошкове и плати износ од 50.000,00 еура, док је у ставу 2. изреке, одбијен приговор апсолутне ненадлежности суда. У ставу 3. изреке, одбијен је приговор литиспенденције а ставом 4 изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца за утврђење да не постоји потраживање туженог према тужиоцу обезбеђено залогом на 65% удела тужиоца у привредном друштву „ГГ“ из ... настало на основу уговора чланова друштва од 02.07.2008. године, регистровано у регистру залога Агенције за привредне регистре у Београду зл.бр. .../... на основу уговора о залози од 02.07.2008. године, овереног пред Првим општинским судом у Београду Ов бр. .../...; Анекса број 001 уговора о залози од 09.07.2010. године, овереног пред Првим основним судом у Београду Ов. .../..., Анекса 002 о залози од 26.03.2012. године, овереног пред Првим основним судом у Београду под Ов. .../... и Анекса 003 уговора о залози од 11.09.2012. године, овереног пред Првим основним судом у Београду Ов бр. .../... . У ставу 5. изреке, одбијен је тужбени захтев за утврђење да није доспело за наплату потраживање туженог обезбеђено залогом за 60 % удела тужиоца у привредном друштву „ГГ“ ..., улица ... број ..., настало на основу уговора чланова друштва од 02.07.2008. године, регистровано

у регистру залога Агенције за привредне регистре у Београду зл.бр. .../... на основу уговора о залози од 02.07.2008. године, овереног пред Првим општинским судом у Београду Ов бр. .../...; Анекса број 001 уговора о залози од 09.07.2010. године, овереног пред Првим основним судом у Београду Ов. .../..., Анекса 002 о залози од 26.03.2012. године, овереног пред Првим основним судом у Београду под Ов. .../... и Анекса 003 уговора о залози од 11.09.2012. године, овереног пред Првим основним судом у Београду Ов бр. .../... . У ставу 6. изреке, одбијен је предлог за одређивање привремене мере да суд забрани туженом да реализује заложно право уписано у регистру залога Агенције за привредне регистре под зл.бр. .../..., на основу уговора о залози од 02.07.2008. године овереним пред Првим основним судом у Београду, Анекса 001, Анекса 002 и 003, те је одбијен предлог да суд забрани туженом да на основу уговора о залози и припадајућих анекса, предузима било које радње у вези са реализацијом залогe које могу нанети штету тужиоцу и да се наложи Агенцији за привредне регистре да у регистру заложних права изврши упис привремене мере. Ставом 7. изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове спора у износу од 267.600,00 динара у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж број 7340/14 од 29.10.2014. године у ставу 1 изреке, одбијена је жалба тужиоца као неоснована и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П бр. 4523/14 од 10.07.2014. године у ставу IV, V, VI и VII изреке. Ставом II, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Правноснажним решењем Привредног суда у Београду П.бр. 4523/2014 од 1.02.2016 године, није дозвољено понављање поступка правоснажно окончаног пресудом Привредног суда у Београду П бр. 4523/14 од 10.07.2014. године.

Тужилац преко пуномоћника из реда адвоката, благовремено је изјавио ревизију против пресуде Привредног апелационог суда Пж број 7340/14 од 29.10.2014. године и то против I става изреке, због битних повреда одредаба парничног поступка, и због погрешне примене материјалног права.

У одговору на ревизију тужени је оспорио наводе из ревизије у целини и предложио Врховном касационом суду да исту одбије као неосновану. Трошкове ревизијског поступка је тражио и определио.

Врховни касациони суд је испитао побијану другостепену пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 и 55/14) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. У ревизији се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. овог Закона, што је без утицаја на одлуку у овој правној ствари јер, ова битна повреда није предвиђена као ревизијски разлог у члану 407. Закона о парничном поступку

Према чињеничном стању које је утврђено, између парничних странака као оснивача привредног друштва „ГГ“ ..., дана 2.07.2008 године, закључен је уговор чланова друштва којим су утврђени циљеви пословања, пре свега стицање локације дефинисане уговором и изградња комерцијалног услужног објекта. Обавеза туженог је била обезбеђење финансијских средстава за остварење циљева, а обавеза тужиоца омогућење предуслова за стицање локације и прибављање грађевинске дозволе за будуће објекте. Чланом 6. тачка 2. уговора је предвиђено да ће у случају неиспуњења својих обавеза у уговореном року, тужилац туженом исплатити укупан износ од 12.862.500 еура са припадајућом каматом. Истог дана 02.07.2008. године између парничних странака је закључен и уговор о залози, којим се тужилац као залогодавац обавезао да изврши исплату туженом као зајмопримцу у износу од 12.250.000,00 еура по средњем курсу на дан плаћања, и уговорену казну у висини од 612.500,00 еура у року од 15 месеци од дана закључења основног уговора чланова друштва. Засновано је заложно право у корист туженог као заложног повериоца на 65 % удела у привредном друштву „ГГ“ из Залог траје до потпуног испуњења обавеза преузетих из члана 6. тачка 1. основног посла, односно отплате обезбеђеног износа из члана 6. тачка 2. основног посла, а најдуже 24 месеца од дана испостављања, под условом да у том року није активирана. У случају неизмирења потраживања по доспелости, тужени као заложни поверилац може приступити вансудској продаји предмета заложног права. Анексима уговора о залози бр.1, 2 и 3 је мењан члан 2. Уговора у погледу дужине трајања установљене залог.

Тужилац је дана 2.04.2013 године обавестио туженог да раскида уговор чланова друштва.

Тужени је пред Агенцијом за привредне регистре покренуо поступак намирења на уделу тужиоца, те је Агенција 19.02.2014 године донела решење којим врши упис забележбе почетка намирења на уделу у друштву.

Тужилац је основним тужбеним захтевом тражио утврђење да не постоји потраживање туженог према тужиоцу по основу уговора чланова обезбеђено уговором о залози, док је предмет евентуалног захтева утврђење да потраживање није ни доспело.

Нижестепени судови су утврдили да тужилац није доставио доказе на основу којих би се утврдило да потраживање не постоји, као и да потраживање није доспело, па је одбијен тужбени захтев у целини применом одредби члана 49. Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар.

Према оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право када су одбили захтеве тужиоца и то како основни тако и евентуални захтев, дајући за то разлоге које прихвата и ревизијски суд.

Наводи из ревизије су неосновани.

Тужилац је у овој правној ствари залогодавац и заложни дужник а тужени заложни поверилац који је уговором о залози овлашћен да своје новчано потраживање које је обезбедио, са обрачунатом каматом и уговорном казном,

може намирити вансудском продајом предмета заложног права, у року који је одређен уговором и закљученим анексима.

Право заложног повериоца може се оспоравати тужбом а која је предвиђена Законом о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар (Сл. гласник РС бр. 57/2003, 61/2005, 64/2006-испр. 99/2011) Одредбом члана 49. овог Закона је прописано да залогодавац може оспоравати права заложног повериоца да се намири вансудским путем ако у року од 30 дана од уписа почетка намирења у регистар залогe поднесе тужбу суду и докаже да повериочево потраживање или заложно право не постоји, да потраживање није доспело за наплату или да је дуг исплаћен. Подношење тужбе не спречава поступак намирења, изузев ако залогодавац поднесе јавну исправу или приватну исправу оверену на законом прописани начин, која садржи доказ да повериочево потраживање или заложно право не постоји, да потраживање није доспело за наплату или да је дуг исплаћен. При одређивању рокова и рочишта по тужби залогодавца, суд ће увек обраћати нарочиту пажњу на потребу хитног решавања ових спорова.

У конкретном случају, тужилац је управо овакву врсту тужбе поднео, али је његов захтев у целини одбијен као неоснован, са разлога што тужилац није доставио доказе о испуњености услова који су предвиђени цитираном одредбом члана 49. овог Закона. Тужилац је залогодавац, односно заложни дужник за пренета новчана средства у износу од 12.250.000,00 еура, која су му уступљена од стране туженог ради прибављања локације за изградњу објекта у Тужилац се уговором о залози обавезао да у случају неиспуњења обавеза везаних за обезбеђења спровођења реализације потврђеног урбанистичког пројекта ради добијања правноснажног одобрења за изградњу, да ће извршити исплату туженом и то цену прибављања локације у висини од 12.250.000,00 евра по средњем курсу НБС на дан плаћања, обрачунату камату и уговорну казну у висини од 612.500,00 евра. Доспелост извршења обавеза наступа у року од 15 месеци од дана закључења уговора о залози. Дакле, уговор о залози је закључен управо ради обезбеђења потраживања по овом основу, па је засновано заложно право на тужиоциевом уделу у привредном друштву „ГГ“ Ова обавеза није условна, како то истиче ревидент, јер је уговором о залози, са анексима, тачно предвиђено до када ће залога трајати, као и право туженог као заложног повериоца да приступи вансудској продаји предмета заложног права. Наведеним уговором је одређена и висина потраживања и доспелост потраживања које се обезбеђује залогом.

Поводом закљученог уговора о залози водио се арбитражни спор по тужби тужиоца за накнаду материјалне штете и противтужби туженог за повраћај цене, који је у међувремену окончан. Чињеница вођења арбитражног поступка није од утицаја ни на постојање, а ни на доспелост потраживања туженог, односно, не представља доказ о непостојању и недоспелости потраживања које је обезбеђено уговором о залози. Зато неосновано тужилац понавља наводе које је истицао у жалби, да потраживање туженог није доспело све до окончања арбитражног поступка.

Уговор чланова друштва као и уговор о залози, испуњавају услове везане за пуноважност правног посла у погледу сагласности воље, предмета, каузе и форме као и права туженог као заложног повериоца. Утврђено је да је уговор

чланова раскинут. По раскиду уговора долази до реституције - у конкретном случају враћања датог. Тужилац у току поступка није оспорио валидност уговора о залози нити доставио доказе - јавну исправу или приватну исправу оверену на законом прописани начин, да повериочево потраживање обезбеђено залогом не постоји или да исто није доспело или да је дуг исплаћен. Стога је правилан закључак првостепеног и другостепеног суда да нису испуњени услови из члана 49. Закона о заложном праву на покретним стварима уписаним у регистар да се усвоји тужбени захтев тужиоца, како основни тако и евентуални захтев.

То су разлози на основу којих је Врховни касациони суд применом процесних овлашћења и члана 414. Закона о парничном поступку одбио ревизију тужиоца као неосновану и одлучио као у ставу 1 изреке.

Решавајући о захтеву туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, Врховни касациони суд налази да одговор на ревизију није био нужен у овој правној ствари. Самим тим ни трошкови који су настали поводом одговора на ревизију, не представљају нужне трошкове који би се досудили туженом. Због тога је захтев одбијен применом одредбе члана 165 Закона о парничном поступку и одлучено као у ставу 2 изреке.

**Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић